

Unges Drømme 2024

En uddybende analyse af
unges besvarelser

TUBORG
FONDET

Indhold

Side 3 Indledning

Side 3 Metode

Side 4 Del 1: Unges Drømme på egne vegne

Side 10 Del 2: Unges drømme på andre unges vegne

Side 17 Del 3: Unges håb

Side 22 Del 4: Unges bekymringer

Side 28 Del 5: Unges forslag til initiativer

Indledning

Tuborgfondet har i foråret 2024 fået gennemført en undersøgelse af unges drømme, håb og bekymringer. Formålet har været at få et bedre indblik i unges perspektiver og få input til Tuborgfondets kommende strategi. Undersøgelsen er blevet gennemført af konsulenthuset Voluntas, som har stået for dataindsamling og den kvantitative analyse af data.

Dette dokument indeholder en uddybende analyse af unges besvarelser, og den har til formål at give et mere dybdegående og nuanceret indblik i unges perspektiver. Den er gennemført af Tuborgfondets sekretariat.

Metode

Undersøgelsen er baseret på en spørgeskemaundersøgelse og besvarelser fra 1.507 unge i aldersgruppen 16-29 år. Spørgeskemaet bestod af ni spørgsmål med henholdsvis åbne og lukkede svarmuligheder og en række baggrundsspørgsmål. De unge blev ikke oplyst om, at Tuborgfondet stod bag undersøgelsen.

Den fulde kvantitative analyse af besvarelserne fremgår af dokumentet Unges Drømme 2024. Her er der fokus på, hvilke svar der er de mest udbredte, og hvordan unge prioriterer forskellige temaer. I den kvantitative analyse er der brugt en vægtning, så svarene er repræsentative på alder, køn og region.

Denne uddybende analyse behandler de åbne besvarelser fra undersøgelsen, og den følger spørgsmålenes rækkefølge i spørgeskemaet. Den udfolder temaerne fra den kvantitative analyse, og den præsenterer nogle af de drømme, som ikke er de mest hyppige, men som går igen i besvarelserne. Analysen er gennemført som en tematisk analyse, hvor alle de 7.535 åbne besvarelser er blevet læst og tematiseret. Herefter er temaerne analyseret med blik for at udfolde variansen og substansen inden for hvert tema.

De temaer, der præsenteres, har det til fælles, at de har en vis udbredelse i datamaterialet. De gennemgås som hovedregel i en rækkefølge, hvor de mest udbredte temaer kommer først. I præsentationen af temaerne udfoldes først hovedpointerne indenfor temaer, og dernæst fem citater som illustrerer variansen inden for temaet.

For hvert spørgsmål med åbne besvarelser er der lavet en optælling af, hvor mange svar der svarer til 'Ved Ikke'.

Hvilke drømme har du for din fremtid?	7,1%
Hvad er din største drøm på vegne af unge i Danmark?	17%
Hvad gør dig mest håbeful, når du tænker på fremtiden?	24%
Hvad gør dig mest bekymret, når du tænker på fremtiden?	12%
Hvis du kunne bestemme ét initiativ for at give unge en mere håbeful fremtid, hvad ville det så være?	25%

Del 1: **Unges drømme på egne vegne**

Del 1:

Unge drømme på egne vegne

Hovedpointer fra den kvantitative analyse

Når unge bliver spurgt: "Hvilke drømme har du for din fremtid?" drømmer de hovedsageligt om at skabe et liv, der indeholder tætte familiære bånd, professionel succes, personlig lykke og muligheden for at udforske og gøre en forskel for verden. Drømmene afspejler et ønske om, at alle livets dele skal hænge sammen på meningsfuld vis.

De tilbagevendende temaer omkring stabilitet og nærhed understreger, at unge drømmer om et stærkt fundament at stå på, men ikke på bekostning af dannende rejser og unikke oplevelser. Samtidig ses en rød tråd på tværs af drømmene om tætte familiære bånd og udforskning af verden, hvor unge higer efter at komme til at gøre en forskel for deres nære, for samfundet og for klimaet.

Familielivet og det nære vægtes højest i unges drømme for fremtiden

Mange unge (25%) drømmer om at opbygge nære relationer og etablere velfungerende familier med særlig vægt på at få børn, finde en livspartner og skabe et kærligt hjem. Dette afspejler den overordnede tendens i undersøgelsen, hvor unge drømmer om det nære. Flere unge kredser også om at opnå en meningsfuld kombination af familie og karriere.

Unge karrieredrømme handler mere om balance end status

Karriereambitioner er fremtrædende i unges fremtidsdrømme (21%), men det handler for de færreste om at bestige karrierestigen, få en bestemt stilling eller opnå anseelse. I stedet drømmer unge om meningsfulde jobs, der harmonerer med tilværelsens øvrige dele, og hvor de gør en forskel for andre. Generelt ses der en større optagethed af den subjektive oplevelse og forventningerne til, hvordan arbejdet kan berige unges liv i fremtiden. Drømmejobbet er lig med muligheden for at udle-

ve sin passion, økonomisk stabilitet og et socialt og relationelt afbalanceret liv.

Især unge mellem 16 og 24 år drømmer om at rejse

Mange unge (8%) udtrykker et ønske om at rejse og udforske verden. Dette gælder især 16-24-årige, som anser rejser som en mulighed for personlig udvikling og eventyr. Svarene bærer præg af en uspecificeret længsel og et underliggende ønske om økonomisk og tidsmæssig frihed til at rejse og udforske.

Den kvalitative analyse

Indledningsvis er det interessant at bemærke, at der er en formulering, der går igen i unges svar. Unge skriver, at de drømmer om villa, Volvo og vovse.

Derudover kan unges drømme på egne vegne kategoriseres i fem overordnede temaer:

Tema 1: Det sociale liv.

Tema 2: Uddannelse og arbejdsliv.

Tema 3: Personlig udvikling og trivsel

Tema 4: Økonomiske forhold.

Tema 5: Udadrettede drømme.

Tema 1: Det sociale liv

Unge drømme kredser på forskellig vis om deres sociale liv, og hvad de kunne ønske sig på den front. Nogle drømme handler om nærhed. Her beskriver unge, at de drømmer om at være sammen med dem, de holder af, have mere tid sammen med deres nære, føle sig elsket og sætte pris på de små ting i livet. Andre drømme handler om relationer. Her drømmer unge om at have gode venner og kunne vedligeholde en tilstrækkelig social omgangskreds.

Unge drømmer også om at finde en livspartner. Mens nogle drømmer om at få en kæreste eller blive sammen med deres nuværende kæreste, så skriver andre, at de drømmer om at blive gift eller bruger formuleringen at 'få en god kone'.

Mange drømme handler om at have en velfunge-

rende familie, og her lægger unge vægt på at have gode relationer og en god hverdag med familien. Der er også unge, der skriver, at de drømmer om at få børn. De ønsker, at deres børn kan få en god fremtid f.eks. med uddannelsesmuligheder, rig natur og rent drikkevand, og de drømmer om at få børn, de kan være stolte af. Derudover er der specifikt flere, der skriver, at de drømmer om at være en god far.

”Starte en familie, blive økonomisk uafhængig. Nyde hver dag. Sætte pris på de små ting.”

”Jeg drømmer om villa, Volvo og vovse, selvom hus kan være urealistisk i den økonomiske situation.”

”At jeg kan få en god og stabil hverdag, med et arbejde, der er meningsfuldt for mig, men som samtidig ikke tager al min tid/energi. Jeg vil gerne have en hverdag, hvor jeg bor tæt på mine gode venner, og vi er en fast del af hinandens liv. Og så vil jeg gerne have høns og en køkkenhave og gøre mit for at leve lidt mere bæredygtigt.”

”At mine nærmeste har det godt, og vi sammen kan skabe gode værdifulde stunder.”

”Jeg håber at kunne stifte familie, mest af alt at kunne elske. Kærlighed er livets fylde, men det er ingen ret at få, hvad man drømmer om. Kærlighed er et valg, så hvis jeg ingen familie får, må det være min pligt og mit privilegium at elske de andre mennesker, der da må være omkring mig.”

Tema 2: Uddannelse og arbejdsliv

Mange unge beskriver drømme, der handler om uddannelse, arbejdsliv, og hvordan de kan skabe sammenhæng i livet. De er optagede af, hvordan de kan få en god balance imellem familieliv og arbejdsliv. De skriver f.eks., at de ønsker et arbejde, hvor man ikke kommer psykisk udmattet hjem,

at de gerne vil leve et komfortabelt liv med tid til familien, og at der skal være tid til at dyrke fritidsaktiviteter og holde fast i hobbyer. Nogle drømmer handler om uddannelse på et mere overordnet niveau f.eks. at få en god uddannelse, blive afklaret omkring uddannelsesvalg eller at gennemføre en igangværende uddannelse. Andre drømmer om specifikke professioner, som de gerne vil arbejde indenfor.

Her er et udpluk af dem:

Pilot, politi, selvstændig, musiker, fodboldspiller, landmand, aktuar, læge, brandmand, lastbilchauffør, jurist, cybersikkerhed, soldat, ingeniør, animationsbranchen, elektriker, pædagog, skuespiller, forsker, professor i kirkehistorie, springrytter, ejendomsmægler, genmanipulation, forfatter, noget med shuffi, racerfører, mode, skiguide, radiovært, få et Bed & Breakfast, bilforhandler, lærer, psykolog, tatovør, frømand, bibliotekar, dyrlæge, højskolelærer, kriminolog,

Unge har også drømme, der knytter sig til deres fremtidige arbejdsliv. Nogle handler om arbejdsmængde og indsats, og de nævner f.eks. tidlig pension, 30 timers arbejdsuge, arbejde så lidt som muligt, tjene penge uden at arbejde og fleksible arbejdstider.

Andre drømme handler om at have et arbejdsliv, hvor man laver noget meningsfuldt. I den ene ende af spektret er der en ung, der drømmer om ikke at hade sit arbejde. I den anden ende er der unge, der drømmer om at lave noget spændende, noget de brænder for, noget de elsker og at kunne realisere sig selv igennem arbejdet. For nogle unge er det vigtigt at sætte et aftryk gennem deres arbejde ved at skabe noget, de kan være stolte af eller ved at have en positiv påvirkning på omverdenen. Det kan f.eks. være at gøre noget godt for den grønne omstilling eller for udsatte og misbrugere.

Der er også unge, der drømmer om at få professionel succes, hvor de får et godt job, skaber en virksomhed, når toppen af dansk erhvervsliv eller får en god løn. Andre skriver, at de drømmer om at have et arbejde, at være på kontanthjælp eller om at komme på førtidspension, så de kan få ro om deres liv. Og sidst men ikke mindst er der unge, der drømmer om at være lykkelige i den situation de ender i – uanset hvad den så end måtte være.

”Jeg vil bare gerne have et stille og roligt liv med et fast arbejde, gode venner og mulighed for at dyrke mine fritidsinteresser.”

”Jeg drømmer om at flytte sammen med min forlovede og have en stabil økonomi, hvor intet mangler. Jeg vil gerne arbejde med noget, jeg føler har positiv påvirkning på omverdenen og at kunne være lykkelig i den position, jeg ender i.”

”At få en uddannelse og kunne forsørge min familie, og sørge for de får det, jeg aldrig fik, da jeg var barn. Og sikre at alt det jeg blev udsat for, aldrig sker for dem.”

”Jeg vil gerne være selvstændig dyrlæge eller biolog, tror jeg. Det handler meget om at få mulighed for rent faktisk at opleve livet og ikke kun arbejde.”

”Få et godt betalt job og nyde livet.”

Tema 3: Personlig udvikling og trivsel

Der er en række drømme, der kredser om personlig udvikling og forskellige forhold, som kan understøtte trivsel.

En del unge skriver, at de drømmer om at rejse eller bo i udlandet. Der er også drømme, der handler om personlig lykke og en indre lykkefølelse. Unge skriver om at tage en dag ad gangen, være bekymringsløse, opleve frihed, nyde livet, være lykkelige og leve livet som var det en drøm. Der er også unge der drømmer om at finde en større mening med livet.

Nogle drømme kredser om fysisk og mental sundhed. Her skriver unge f.eks., at de drømmer om et liv uden sygdom, om at leve sundt og godt eller om at leve tilpas længe og værdigt. Nogle drømmer om at få et bedre liv, end det de har nu, så de f.eks. kan arbejde eller blive fri for angst.

Der er også unge, for hvem stabilitet fylder en del. De drømmer om et stabilt job, et liv de selv styrer og om trykthed for dem selv og deres nærmeste. Nogle nævner specifikt, at de drømmer om et liv, der ikke er påvirket af krig.

”Bare have et bekvemt liv, hvor jeg ikke skal gå og bekymre mig.”

”Være glad for mig selv, og føle jeg er god nok.”

”Jeg vil gerne være lykkelig. Blive mor og være glad og motiveret for mit liv samtidig med, at jeg føler mig tryk i det samfund, som jeg befinder mig i.”

”At gøre min uddannelse færdig og hermed udnytte at jeg har den til at kunne arbejde i udlandet. Drømmer om at opleve andre kulturer.”

”Jeg vil gerne undgå at blive en gammel gnaven mand ... Det tror jeg, der er mange veje til, som jeg ikke nødvendigvis er herre over. Lige nu tænker jeg måske at den nemmeste måde at undgå det på er igennem en familie og børn. Men da det ikke er noget, man kan være garanteret, så vil jeg ikke gøre det til betingelse for et ”godt liv.” Får jeg ikke det - så er min drøm da at leve på en måde, hvorved jeg ikke bliver gammel og gnaven. Jeg ved måske ikke hvordan lige nu - men det viser sig vel.”

Tema 4: Økonomiske forhold

En del unge har drømme, der kredser om økonomi og bolig, samt ting de kunne tænke sig at eje. Drømmene spænder fra at blive rig til at have penge nok sidst på måneden. Der er drømme, der handler om at blive økonomisk uafhængig, blive gældfri eller have penge nok til ikke at skulle arbejde. Andre drømme handler om at få råd til, at gøre det man gerne vil eller at blive finansielt dygtig.

Der er også unge, der beskriver, hvordan de drømmer om at bo. Nogle unge drømmer om at flytte hjemmefra, mens andre beskriver, hvordan de gerne vil bo f.eks. få eget hus, købe ejerlejlighed, hus på landet, egen have eller en grund med mulighed for selvforsyning.

En del unge drømmer også om at have kæledyr, især hunde og katte er højt på listen, og om større materielle goder som f.eks. hus, båd og sommerhus. Flere drømmer også om at få en motorcykel eller en fed bil, hvor de nævner Porsche, Tesla og Jaguar som eksempler.

”Tjene penge til at kunne gøre hvad jeg har lyst til, når jeg har lyst til det.”

”En sød mand, børn og så en nedlagt landejendom med et par fedekvæg, høns, ænder, en ged, samt et par hunde og katte. Desuden et godt dyrlægejob.”

”At lave den der skejs.”

”Kunne forsøge mine børn.”

”Håber at tjene nok til ikke at skulle bekymre mig om økonomi dagligt og så leve et stille leverpostejsliv.”

”Ikke at være bange for der kommer krig og kunne leve uden bekymringer for økonomisk ubalance.”

”Jeg håber, at jeg kan bidrage til et godt samfund, hvor ligestilling, klima og medmenneskelighed er i fokus.”

Tema 5: Udadrettede drømme

Det sidste tema sammenfatter de drømme, som har en mere udadrettet karakter og rækker ud over unges nære liv. Nogle drømme har en relationel karakter, hvor unge drømmer om at hjælpe andre, lytte til andre og være et forbillede. Andre drømme kredser om en bedre verden som f.eks. fred i verden, et rigere samfund, fortsat udvikling i samfundet og bedre menneskerettigheder. Der er også unge, der drømmer om øget tolerance og medmenneskelighed, bedre klima og mere biodiversitet.

”Udvikling inden for medicin, teknologi, videnskab, våben, køretøjer og luftfart vil fortsætte i samme hastighed.”

”Alle er åbne for nye holdninger og perspektiver, og det er et tillidsfuldt samfund.”

”Omstilling fra vækstsamfund til mere bæredygtigt samfund.”

Del 2: Unges drømme på andres vegne

Del 2:

Unge drømme på andres vegne

Hovedpointer fra den kvantitative analyse

Når unge bliver spurgt: "Hvad er din største drøm på vegne af unge i Danmark?", har de oftest fokus på store samfundsforandringer og bedre muligheder for de kommende generationer.

Unge drømmer særligt om ...

At gøre deres generations stemmer gældende, når det kommer til samfundets store udfordringer (14%). I svarene på undersøgelsen lægges der vægt på det væsentlige i at lytte til unge i forhold til klimakrisen (6%) og social ulighed (5,5%).

... en mere ubesværet ungdom uden ensomhed og præstationspres. Unge drømme kredser blandt andet om større økonomisk og social sikkerhed samt et mindre forventningspres fra samfundet.

Når unge drømmer på vegne af hinanden, er de hovedsageligt optagede af at mindske samfundets og globale udfordringer, mens deres individuelle drømme i højere grad handler om nære og trygge fremtidsudsigter som familieplaner, uddannelse og jobmuligheder.

Den kvalitative analyse

Besvarelsene kan kategoriseres under to overordnede overskrifter. Den ene handler om store samfundsforandringer, og den anden handler om unges trivsel og væren i verden.

Store samfundsforandringer

Når unge skal drømme på andres vegne, så drømmer de om at gøre Danmark og kloden til et bedre sted at leve. Nogle beskriver denne helt overordnede drøm, andre beskriver aspekter af den, eller hvad der skal til for at skabe forandringer i samfundet.

Disse mere specifikke svar kan samles under syv temaer.

Tema 1: Klima og miljø

Tema 2: Uddannelse

Tema 3: Velfærdssamfundet

Tema 4: Engagement

Tema 5: Sikkerhed og tryghed

Tema 6: Åbenhed og rummelighed

Tema 7: Økonomi

Tema 1: Klima og miljø

Mange unge drømmer om, at klimaet vil blive reddet, og at vi klarer miljøkampen. De drømmer blandt andet om bedre miljø, mere biodiversitet, og at Danmark vil blive CO2-neutralt. De ønsker sig et samfund, hvor flere er klimabevidste, vi lærer at passe på vores jord, og der er sammenhold om at løse klimakrisen. Det er også en drøm at få klaret det, som tidligere generationer ikke kunne.

"At vi gør det bedre end vores forældre og bedsteforældre ift. klima, udvikling og optimering. Vi skal gå forrest, og der skal ske noget."

"At vi får styr på klimaet og menneskets harmoni med naturen."

"At skabe et sammenhold blandt unge, der gør os i stand til at komme igennem de sindssyge forhold, tidligere generationer har sat os i. Både ift. klima, økonomi ..."

"At vi er bedre til at passe på natur og planeten, så vi giver et godt samfund og natur videre til næste generation."

"At vi står op for vigtige sager som klimaændringer og folkemord, og tør at have det lidt ubehageligt."

Tema 2: Uddannelse

Der er også en del besvarelser, der på forskellig vis kredser om uddannelse. Unge drømmer om, at alle

vil få en god uddannelse, og at der er lige muligheder for at få en uddannelse. Flere besvarelser handler om adgang til uddannelser. Unge drømmer om, at der er nemmere adgang til drømmeuddannelsen, at kunne få den uddannelse de ønsker og andre veje til at blive optaget end karaktergenemsnit. Der er også unge, der drømmer om, at uddannelsessystemet bliver moderniseret med bedre undervisningsmetoder, kortere skoledage og et mere praktisk anvendeligt indhold. Derudover er der en optagethed af at ændre mindsettet omkring uddannelse, så der bliver mindre pres om karakterer, eksaminer og perfektion, og unge får et bedre psykisk uddannelsesmiljø.

”At de kan få lov at få den uddannelse de ønsker, og lærerne ikke står i vejen for dem, der ønsker en erhvervsuddannelse.”

”At vi bliver veluddannet og gør noget godt for Danmark og samfundet.”

”At finde ro i uddannelse og karakterer – vi skal alligevel arbejde til vi bliver gamle.”

”At presset på karakter og skolen falder, mindre perfektionskultur.”

”At alle kan få en god uddannelse.”

Tema 3: Velfærdssamfundet

Som en vej til at skabe en bedre verden, er der også unge, der har drømme, der på forskellig vis relaterer sig til den danske velfærdsstat. Der er unge, der drømmer om et samfund med lige muligheder for alle, hvor man kan få den hjælp, man har brug for, og hvor det er ok ikke at vide, hvad man vil. Der er også drømme, der berører det, man kan beskrive som samfundskontrakten, og disse drømme kan potentielt stå i modstrid til hinanden. En drøm går f.eks. på, at alle bidrager til samfundet, og en anden handler om, at man skal kunne lave det, man har lyst til og ikke lade det være dikteret af samfundet. Derudover drømmer unge

om et samfund, hvor der er plads til at være ung, og hvor man interesserer sig for unges behov.

”At de unge bliver mere stabile, så de kan passe et job og ikke bare ligger derhjemme hele tiden.”

”At vores samfund vil fortsætte med at tage sig af dem. At de vil have enhver mulighed for at gøre, hvad de ønsker at gøre, være det, de ønsker at være, og bo, hvor de ønsker at bo.”

”At de vil have råd til at få børn, hvis de ønsker det.”

”Samfundet bliver mindre sart, så der er plads til at være ung, og man interesserer sig mere for unges behov.”

”At alle bidrager og tænker, hvad de selv kan gøre.”

Tema 4: Engagement og ansvar

Unge drømmer også om, at deres generation engagerer sig i udvikling af samfundet og tager ansvar for at være med til at ændre det. Nogle drømme handler om, at unge bør interessere og involvere sig mere i politik. De drømmer om, at unge søger politisk indflydelse, at der bliver lyttet mere til unges stemmer, og det får betydning for de beslutninger, der tages. Andre drømme handler mere om den indstilling, som unge går til verden med. Her drømmer de om, at unge indser, hvor privilegerede de er, at de er mere konstruktive, og at de bruger deres viden og uddannelse til at hjælpe andre og gøre en forskel.

”At de gider være med til at gøre en forskel og ikke blot hoppe i fælden af ny teknologi, købekultur osv.”

”At vi viser, at vi er nogle af de bedst uddannede unge mennesker i verden. Så derfor håber jeg, at vi i fremtiden får en ungdom, der er foregangs-mændene indenfor at hjælpe andre og finde løsninger.”

”At deres fokus skifter fra eksterne problemer til at spørge, hvad de selv kan gøre, hvordan de selv kan forbedre sig.”

”At se hvor heldige og privilegerede vi er! Der er næsten ingen grænser for danskeres muligheder for indflydelse, uddannelse, levevilkår og fremtid.”

”At vi begynder at inddrage dem mere i debatten om ting, der involverer dem f.eks. skolesystemet eller sociale medier, så det ikke bare er sure mødre, der får lov at udtale sig.”

Tema 5: Sikkerhed og tryghed

Der er også drømme, der kredser om sikkerhed og tryghed. Nogle på den helt store klinge, hvor unge drømmer om fred i verden og et stabilt og fredeligt Europa. Andre er optagede af konflikter i Mellem-østen og drømmer om fred i Palæstina. Nogle drømme handler om den mere nære tryghed, og her er det især mindre kriminalitet og en øget tryghedsfølelse, de er optagede af.

”Gøre op med destruktive dele af det danske samfund; bandekriminalitet, overforbrug af sociale medier og usunde og skadelige madvarer og kemikalier.”

”Bedre opvækst, mere sociale aktiviteter, mindre alkohol, langt hårdere strafammer for kriminalitet, så især den yngre befolkning kan føle sig mere sikker.”

”At man kan færdes og føle sig mere sikker, generelt på gaden.”

”Bedre forsvar.”

”At vi ikke ender i krig.”

Tema 6: Åbenhed og rummelighed

Der er unge, der drømmer om et mere åbent og inkluderende samfund. Et samfund præget af gensidig respekt, ligestilling og færre fordomme. Et samfund med mindre diskrimination og stigmatisering, og hvor unge oplever, at kunne være dem de er, uden at andre skal dømme dem, eller det skaber begrænsninger for dem.

”Jeg håber helt generelt, at unge bliver bedre til at acceptere hinanden på trods af forskelligheder, guderne skal vide, at jeg ikke altid selv er god til at acceptere andre mennesker, men jeg prøver virkelig at gøre mit bedste og min drøm er, at andre også vil gøre det samme.”

”At der er plads til alle på trods religion, etnicitet, seksuel orientering og lignende.”

”Min største drøm er, at vi kan gøre op med de dumme fordomme, der er om folk med piercinger og tatoveringer på arbejdsmarkedet. At det ikke skal være forkert at være flamboyant. At mænd og kvinder, og hvad der er imellem, skal have lov at udtrykke sig nøjagtig, som de har lyst, uden nogen dømmer dem som uegnede til at varetage visse jobs. Derudover håber jeg på, at vegetartrenden kan sprede sig endnu mere til flere unge mennesker.”

”Jeg drømmer om at de unge, lærer at tænke på hinanden og behandle hinanden pænt. At ikke alle hele tiden er så selvoptaget og egoistiske. Jeg håber, vi kan få en generation hvor der er plads til forskellighed, uanset hvad man er.”
”Mindre diskrimination.”

Tema 7: Økonomi

Unge drømmer om, at unge vil være mere økonomisk velstillede end forrige generationer, og at der vil være mange arbejdspladser, så alle kan få et

arbejde. Derudover er der drømme, der går tættere på de unges egne økonomiske muligheder. Her drømmer unge om lavere skat, højere SU, boliger, der kan betales, når man er på SU og lettere adgang til at komme ind på boligmarkedet.

”At priserne falder meget, eller at lønnen stiger markant, det er jo nærmest umuligt at have råd til en bolig med disse priser.”

”Mulighed for privatejendom, mindre polarisering mellem køn og de to fløje, jobsikkerhed, et land som prioriterer deres borgere, ingen krig i Europa.”

”At vi bliver klogere, at vi får flere iværksættere og en gejst for at gøre Danmark til et rigere sted.”

”At de vil kunne tage en uddannelse uden at skulle bekymre sig alt for meget om økonomiske omstændigheder.”

”At unge i Danmark får mere hjælp til bolig da en S.U. ikke er nok, når priserne på lejligheder stiger så meget.”

Unge trivsel og væren i verden

Mange af drømmene handler om, hvordan unge har det, hvordan de opfører sig, og hvordan det kunne være anderledes. Drømmene kan kategoriseres i seks overordnede temaer:

Tema 1: Finde sin plads

Tema 2: Tage sig sammen

Tema 3: Psykisk trivsel

Tema 4: Teknologi og sociale medier

Tema 5: Fællesskaber

Tema 6: Alkoholvaner

Tema 1: Finde sin plads

Det er en tilbagevendende formulering, at unge drømmer om, at unge generelt vil tænke mindre over, hvad andre tænker om dem. De drømmer om,

at unge vil finde sig selv og udleve deres drømme uden at lade sig påvirke for meget af omgivelsernes forventninger, eller det de tror omgivelserne forventer. Der er også flere unge, der fremhæver, at unge ikke skal vokse op for hurtigt, prøve ting de ikke gamle nok til eller for hurtigt blive fanget i hverdagens hjul. De drømmer derimod om, at unge vil nyde deres barndom og ungdom.

Når unge drømmer på andre unges vegne, så drømmer de helt overordnet om, at unge har det godt. De håber, at de kommer til at være mindre bekymrede for fremtiden, laver noget de kan lide, at de oplever frihed og mening, og at de finder deres plads i livet.

”At de følger deres drømme og mavefølelse. Gør det, som gør dem glade og ikke, hvad andre fortæller dem. Fokus på de gode ting i livet og altid vær optimistisk.”

”At folk finder deres plads, for den der finder sin plads, tager ikke en andens.”

”At de bekymrede sig mindre og levede mere.”

”At lære at være tilfredse med det de har og ikke crawe mere. At alle gør, hvad der gør dem glade.”

”At de ikke vokser op for hurtigt (i forhold til makeup, alkohol osv.), og at de nyder deres ungdom og deres unge krop! Så mange er ikke glade for deres krop, hvilket de senere i livet ikke forstår, derfor håber jeg, at flere begynder bare at leve og ikke have kropstanker som de primære tanker.”

Tema 2: Tage sig sammen

En del unge drømmer om, at unge vil ændre deres adfærd og indstilling, og formuleringen om `at tage sig sammen´ går igen i besvarelserne. Disse svar kan i nogen grad ses som modstridende til svarene i ovenstående afsnit om at finde sig selv, men ikke desto mindre er det den variation, der ser ud til at være i perspektiverne blandt unge.

Nogle unge drømmer om, at unge er mindre sarte og bløde og mere selvstændige og ambitiøse.

se. Det nævnes f.eks., at de bør opdrages hårdere, så de lærer at opføre sig ordentligt. Det nævnes også, at unge bør være mindre smålige og ikke tænke så meget på ligegyldige ting.

”At fokusere mindre på de dårlige og udfordrende ting, have mindre ondt af os selv.”

”At de tager sig sammen.”

”Tror sgu, vi er blevet lidt selvhøjtidelige. Vi tager os selv lidt for alvorligt – som om vi er vores eget lille projekt – hvor vi ser os selv isoleret fra hinanden. Vil gerne, at vi blev bedre til at se hinanden som et produkt af hinanden. Jeg tror, der er mange unge, der vil få et sundere forhold til sig selv og måske også hinanden – både på tværs af kultur, men også alder.”

”De bliver mindre woke, og ikke bliver så nemt trykket.”

”At de slapper lidt af ift. overdreven identitets-tankegang. Og indfinder sig med den plads, de skal udspille i samfundet.”

Tema 3: Psykisk trivsel

Mange unge er optagede af unges psykiske trivsel, og de drømmer om, at unge har det godt, og at de har bedre selvtillid og selvværd. De kunne tænke sig, at der kommer mere fokus på psykisk trivsel, og at man kan få den hjælp man har brug for. De ønsker mindre pres, stress, perfektionisme og sammenligning, og de fremhæver specifikt presset for at få gode karakterer, vælge uddannelse og rette op på tidligere generationers fejl som skadelige.

De drømmer om, at unge kan være mere ærlige om deres problemer og diagnoser, men det fremhæves også, at de ikke ønsker flere diagnoser, eller at unge gemmer sig bag deres diagnoser.

”At der kommer meget, meget, meget mere fokus på psykisk helbred især blandt unge, men også generelt i befolkningen. Det er et kæmpe problem.”

”At man tager hånd om det psykiske helbred og normaliserer ikke at have det godt, så det ikke forbliver et tabu. Men at man gør det ordentligt, så ikke alle undskylder sig bag det og diagnoser.”

”At der er mindre pres på dem, så de føler, de har lov til at nyde at eksistere. At de ikke behøver kritisere andre og sig selv for ikke at leve op til omverdenens krav.”

”Unge mennesker får den nødvendige hjælp både i skolerne, psykiatrien, hos lægerne og hos de allertætteste, og at de indser, at man skal ud og have frisk luft sammen med andre for at fungere, i stedet for at sidde med næsen i telefonerne.”

”At der gøres noget, som faktisk forbedrer deres mentale helbred (ikke kun snak og alt det der, ‘vi sætter en million mere af til det’, men at der bliver taget ordentligt hånd om det, og at det prioriteres meget højt).”

Tema 4: Teknologi og sociale medier

Mange unge drømmer om, at teknologi og sociale medier vil få en anden plads blandt unge, og det er bemærkelsesværdigt, at der ikke er en eneste besvarelse under dette spørgsmål, hvor sociale medier er koblet til noget positivt. Nogle unge skriver specifikt, at de drømmer om, at sociale medier forsvinder. Unge ønsker, at der sker en fortsat teknologisk udvikling, men deres drømme afspejler, at de er bekymrede for, hvad teknologien gør ved børn, unge og deres måde at være sammen på.

Mange unge drømmer om, at unge bruger mindre tid ved deres skærme og mobiler. De ønsker, at unge bliver mere nærværende, og at de begynder at gå mere op i andre og sjovere ting. De drømmer også om, at unge kommer til at tro mere på sig selv og ikke sammenligne sig så meget med andre.

”At unge lægger deres telefon mere væk og begynder at se folk i øjnene, i stedet for at det er online.”

”At de bliver mindre afhængige af Instagram og bygger ægte personlighed.”

”At os unge og børn dropper telefonen meget mere, da vi alle er meget afhængige af den. Vi er dårligere til at være kreative, kan ikke være i vores eget selskab uden vi skal glo i vores telefon, kan ikke være i andres selskab uden at tænke på vores telefon. Vi skal gå mere op i det, der faktisk betyder noget.”

”Vi reducerer vores eget pres på os selv og minimerer sammenligningskulturen.”

”At vi får trukket hovedet ud af den digitale verden – ikke at den skal forsvinde. Vi skal bare leve primært i virkeligheden, hvilket desværre ikke altid er tilfældet i dag.”

Tema 5: Fællesskaber

Unge drømmer om fysiske fællesskaber som et alternativ til online-fællesskaber. De vil gerne møde hinanden i stedet for at bruge sociale medier, og flere skriver, at de drømmer om, at unge bliver bedre til at navigere i fysiske fællesskaber. Der er også drømme, der går på, at unge skal blive bedre til at behandle hinanden ordentligt (både online og offline) og blive bedre til at rumme folk, der er anderledes i deres fællesskaber.

”At vi går lidt tilbage i tiden, for at hente inspiration til opførelse i sociale sammenhænge. Unge lærer mindre om sociale arenaer i dag.”

”Mere fællesskab og forståelse for hinanden.”

”At de lærer at være sammen med hinanden fysisk i stedet for på sociale medier.”

”At der kommer en form for afstand til sociale medier – generelt sin mobil og andre skærme i skolerne, og der bliver brugt mere tid på at være sammen og nærværende med hinanden. Det tror jeg kan være et lille step for at hjælpe på det store problem, unge har med ensomhed og generelt mental sundhed.”

”At man stopper med at sætte folk i kasser. Tør kunne rumme at folk er anderledes.”

Tema 6: Alkoholvaner

Sidst men ikke mindst er der en del unge, der drømmer om, at unge får ændret deres alkoholvaner, og at det de beskriver som 'drukkulturen' bliver mindre dominerende.

”At drukkulturen mindskes, og det bliver mere socialt acceptabelt at være sig selv. Især i små forstadsbyer som jeg selv er vokset op i.”

”At unge mennesker forstår vigtigheden i nærvær. Der er i dag rigtig travlt med internet, fester og druk. Jeg håber, at unge mennesker bliver oplært i nærværet uden druk og telefoner.”

”Mindre alkohol, røg og euforiserende stoffer.”

”En god kultur og mindre druk.”

”At folk ikke kun var sammen omkring alkohol.”

Del 3: Unges håb

Del 3:

Unge håb

Hovedpointer fra den kvantitative analyse

Unge finder håb i teknologiske fremskridt og unges potentiale for at skabe positiv forandring.

Unge syn på teknologiske fremskridt fremstår som et tveægget sværd

Når unge bliver spurgt: "Hvad gør dig mest håbeful, når du tænker på fremtiden?", nævner de fleste kunstig intelligens og nye klimateknologier som vigtige bidragsydere til en bedre fremtid. Kunstig intelligens, unges teknologivaner og adfærd på internettet er dog også kilder til bekymring for unge. Svarene illustrerer, at unge er bevidste om, at teknologiske fremskridt kan have både positive og negative effekter.

Unge finder håb i deres generations vidensniveau og perspektiver på livets store spørgsmål

Selvom mange unge mener, at uddannelsessystemet er under pres, peger 8% af svarene i retning af uddannelse og læring. Generelt betoner unge oplysning, og dét at spille en aktiv rolle i at forstå og løse fremtidige samfundsudfordringer, som nogle af lyspunkterne for deres generations fremtid.

16-24-årige og 25-29-årige finder håb i forskellige ting

Mens 16-24-årige finder håb i den unge generations potentiale til at gøre verden til et bedre sted, er 25-29-åriges håb mere konkret forankret i sociale fællesskaber og mulighederne for at stifte familie.

Den kvalitative analyse

Besvarelserne om, hvad der gør unge håbefulde, kan samles under syv temaer:

Tema 1: Teknologi og innovation

Tema 2: Potentialet i den unge generation

Tema 3: Tryghed i fortiden

Tema 4: Samfundet og verden omkring os

Tema 5: Mental trivsel og øget accept

Tema 6: Styr på økonomien

Tema 7: Relationer og familie

Tema 1: Teknologi og innovation

Mange unge finder håb i innovation, teknologiske muligheder og udvikling. De har en tro på, at deres generation bliver bedre til at forstå og anvende teknologi, og de håber, at teknologien kan føre til mere frihed, øget velstand samt nye jobtyper og uddannelser. Nogle unge nævner specifikke teknologier og produkter som f.eks. AI, robotter, elbiler og flyvende biler. Der er også unge, der finder håb i, at vi vil blive mere bevidste om ulemperne ved teknologi og sociale medier og derfor kunne anvende dem mere klogt.

Unge har dog også en række bekymringer, som knytter sig til teknologi og sociale medier.

De er beskrevet i Del 4: Unge bekymringer.

"Udvikling af teknologi, som gør mange ting nemmere i arbejde. Og måske muligheder for at hjælpe unge mennesker med tunge løft i erhvervslivet."

"Vores viden og evne til at opfinde nye teknologier, inden for medicin, klima og lign."

"Vi har nu set konsekvenserne af for meget adgang til teknologi, så jeg tror, at vi vil lære at håndtere dette bedre."

"Integrationen af AI som et værktøj til at støtte arbejdet i stedet for at overtage det."

"Når jeg tænker på, hvad de nyeste teknologier kan, så ved jeg, at det vil være nemmere at løse de problemer, som har været mere vanskelige før i tiden."

Tema 2: Potentialet i den unge generation

Unge finder håb i deres egne og andre unges potentialer. De fremhæver blandt andet, at unge er nytænkende, mere progressive, talentfulde og empatiske. De oplever også, at unge har handlemod, er flittige, tager ansvar og står op for de ting, de tror på. Derudover fremhæver de, at unge har en større accept af forskellighed og diversitet. Disse positive karaktertræk står i modstrid til de mere negative perspektiver på unges indstilling og adfærd, som fremhæves i Del 4: Unges bekymringer. Det tyder på, at der blandt unge er forskellige blik på ungdommens potentialer.

Det gør unge håbefulde at tænke på, at unges holdninger og prioriteringer kan komme til at fylde mere i samfundet, og der derved bliver taget hånd om store samfundsudfordringer som klima, trivsel, fred og social retfærdighed. De tror på, at unge kommer til at skabe en bedre verden, som kan redde fremtidige generationer.

”At unge er friske og nytænkende og derved sagtens kan få noget godt i gang.”

”Eldre generationers holdninger og vaner fylder mindre, større sandsynlighed for, at miljøproblemer og mentalt helbred tages seriøst, ny viden- skab gør forbedringer mulige og øger levestan- darden.”

”Tror altid på at vi kan blive bedre, og mange unge ønsker dette. Når jeg ser omkring mig, ser jeg utallige talentfulde unge mennesker, der står op for, hvad de tror på.”

”De yngre generationer viser mere og mere forståelse og tolerance overfor hinanden, de udviser mere selvsikkerhed og viljestyrke, de viser interesse for jorden og klimaet. De er nytænkende og råber højt, når de er utilfredse, frem for bare at finde sig i alt. De udfordrer traditioner, og det bringer den gamle måde at gøre tingene på op til diskussion.”

”Jeg fornemmer, at der er en generation kloge og samvittighedsfulde unge, der vil skabe de nødvendige forandringer ift. klima, natur, social retfærdighed og lignende store problemer. Så det giver da håb. At systemet og magthaverne aktivt modarbejder det, er så en anden sag.”

Tema 3: Tryk i fortiden

Mens troen på den unge generation peger fremad, så er der også unge, der finder håb i at kigge tilbage mod fortiden. Det gør dem håbefulde at tænke på, at det nok skal gå, for det har det altid gjort. De nævner f.eks., at levestandarden altid er gået op, og at yngre generationer er bedre uddannet end tidligere generationer.

”At vi har det meget godt, og at der ikke er overbevisende tegn på, at det skulle ændre sig.”

”At vi som samfund før har stået overfor store udfordringer og er kommet godt igennem dem, og vi forhåbentligt kan gøre det samme igen.”

”På en eller anden måde har jeg en teori om, at alt nok skal gå, altså jeg stoler på samfundet nok skal finde sin plads og en måde at køre tingene på, når alt er anderledes.”

”Jeg tror ikke, at fremtiden nogensinde er blevet ringere end fortiden. Nogle gange stagnerer det lidt, nogle gange er det som om, at det var bedre for blot få år tilbage. Men hvis jeg ser på det i lidt større perspektiv, så vil den samlede sum af fremgang være større end tilbagegang over en længere årrække, som f.eks. 25 år.”

”At forventet levetid og levestandarden altid har været opadgående.”

Tema 4: Samfundet og verden omkring os

Der er også unge, der finder håb i at kigge ud i verden. De håber, at der en dag vil komme mere

fred, og at vi sammen får løst de store problemer. De oplever, at mange i verden gerne vil være med til at skabe en bedre verden, og det gør dem håbefulde. Der er også unge, der finder håb i en øget klimabevidsthed, og at der er flere, som arbejder på at udvikle teknologiske løsninger.

Nogle unge finder håb i velfærdssamfundet og at leve i det, de ser som et stærkt og frit land. De oplever, at det er et samfund, hvor unge har mange muligheder, og de fremhæver især uddannelsessystemet, som noget der giver muligheder. Derudover fremhæves sammenhold, fællesskab og samfundets evne til at udvikle sig og følge med tiden.

”At unge er en gruppe, som ikke accepterer uretfærdighed og folkedrab og overgreb på mennesker.”

”At man kan se, der er mange mennesker, der gerne vil verden noget godt, det giver mig håb.”

”Klimabevidste generationer kommer til at fylde mere og mere.”

”Gode venner, der bekymrer sig om én, og man lever i et land, hvor alle muligheder er åbne, så længe man selv opsøger dem.”

”At vi lever i et samfund, der er god til at udvikle sig og følge med tiden.”

Tema 5: Mental trivsel og øget accept

Unge finder håb i, at der er kommet mere fokus på mental trivsel og opmærksomhed på, hvordan man kan hjælpe unge, der har det skidt. De håber, at der vil opstå en mere fornuftig brug af sociale medier, mindre pres og at det vil være lettere at tale åbent om sine problemer. Der er også unge, der finder håb i, at unge er mere accepterende overfor diversitet. De er bedre til at respektere hinanden og acceptere, at mennesker er forskellige og vælger forskellige veje i livet. Derudover er der unge, der

finder håb i, at minoriteter vil opnå flere rettigheder i fremtiden.

”At de unge virker til at snakke mere åbent om problemer nu.”

”Jeg håber, at vi er på vej mod et paradigmeskift, hvor vi har mere fokus på det hele menneske, trivsel og at hjælpe hinanden (og planeten) frem for, at alting skal handle om økonomi og vækst.”

”At vi lige nu er i en periode, hvor der kæmpes særligt meget for rettigheder for minoriteter. Dvs. at i fremtiden vil de have bedre vilkår.”

”At unge begynder at have mere flydende køn/ seksualitet, at kropsidealerne bliver mere og mere fortid, og der generelt er fokus på, at det er okay at være lige den, du er. Også ift. andre veje i livet end bare at studere.”

”Med den nemme adgang til information og nyheder rundt omkring i verden, ser jeg generelt en udvikling med unge mennesker, som er meget mere åbne og forstående overfor diversitet. Jeg ser unge være mere politisk aktive, gøre mere ud af at passe på klimaet og miljøet samt kæmpe for minoriteter.”

Tema 6: Styr på økonomien

Når unge bliver spurgt, hvad der gør dem håbefulde, så er der mange, der skriver 'penge'. De lidt længere besvarelser giver en indikation af, hvad det kan handle om. Nogle unge finder håb i, at de en dag vil have en bedre økonomi, end de har på SU. For andre handler det mere om oplevelsen af at have styr på egen økonomi, og kunne se at de i fremtiden vil have gode jobmuligheder og dermed et stabilt økonomisk fundament, hvor de kan forsørge sig selv og deres familie.

”Jeg er optimistisk omkring mine økonomiske valg for mit fremtidige jeg. Derudover er jeg positivt spændt på, hvordan teknologien udfolder sig.”

”Jeg er godt i gang med at blive udlært mekaniker og har god økonomi.”

”At jeg læser en uddannelse med jobsikkerhed, hvor jeg har mulighed for at realisere mig selv og få et sikkert velbetalt job.”

”Jeg skal blive gift have børn osv., og at jeg bliver multimillionær ved hjælp af mine trading skills, som jeg har lært”.

”Jeg er udlært elektriker og har rigeligt mulighed for at få job – samt planer om endnu en uddannelse, som forhåbentlig kun stiller mig bedre.”

Tema 7: Familie og nære relationer

Sidst men ikke mindst er der unge, der føler sig håbefulde på grund af deres relationer. De nævner kæreste, familie og gode venner, der bekymrer sig om én. Nogle unge finder også håb ved tanken om en dag at møde den eneste ene, at stifte familie og få børn. Derudover er der unge, der nævner, at det gør dem håbefulde at vide, at de har et sikkerhedsnet, der vil hjælpe dem.

”Det gør mig håbeful, at jeg har gode relationer, som støtter mig, og jeg har udsigt til at uddanne mig og hygge mig.”

”At jeg ved jeg har et sikkerhedsnet, og en familie der støtter op om mine drømme.”

”Udsigten til at stifte familie og påbegynde et meningsfuldt arbejdsliv.”

”At jeg har mine venner og min familie og får skabt flere minder med dem.”

”At være er godt sted og snart skulle have børn og holde bryllup. Jeg tror på, at der ikke er noget, som jeg og min partner ikke kan komme igennem.”

Del 4: Unges bekymringer

Del 4:

Unge bekymringer

Hovedpointer fra den kvantitative analyse

27% af unge er mest bekymrede for klima og miljø

Frygten for konsekvenserne af global opvarmning og klimaforandringer fylder for mere end hver fjerde. Mange unges bekymringer retter sig desuden mod de ældre generationer og deres indstilling overfor klima- og miljøproblematikker.

17% af unge er mest bekymrede for krig og stigende uro

Krig og international konflikt er også en stor kilde til bekymring. Næsten hver sjette af de adspurgte unge bekymrer sig om krig og stigende international uro i fremtiden. Mange unge nævner en bekymrende tendens til stigende polarisering og mere ekstreme holdninger, mens andre har en udtalt frygt for tiltagende krigshandlinger på globalt plan.

9% er mest bekymrede for job og jobusikkerhed

Økonomiske bekymringer og jobusikkerhed fylder hos tæt på hver tiende unge. Bekymringerne omhandler blandt andet frygten for arbejdsløshed, karrierevalg og økonomisk usikkerhed. Unge er desuden bekymrede for, hvordan usikre samfundsøkonomiske forhold vil påvirke deres liv og muligheder for uddannelse samt adgang til det sociale sikkerhedsnet.

8% af unge bekymrer sig om effekten af teknologi, kunstig intelligens og sociale medier

Unge er usikre på, hvordan den teknologiske udvikling vil påvirke jobmarkedet. De er også bekymrede for teknologiens negative effekter på mental sundhed og socialt samvær.

5% Mistrivsel er en udtalt bekymring

Nogle af bekymringerne i undersøgelsen bunder blandt andet i bevidstheden om, at en stigende andel unge bliver ramt af stress, depression og andre psykiske lidelser. Flere unge beskriver præstations-

pres og udsigterne til et hektisk arbejdsmarked som primære årsager.

Den kvalitative analyse

I den kvalitative analyse beskrives de fem mest udbredte bekymringer nærmere, og derudover beskriver vi en række bekymringer, som er tæt koblede til de fem eller udgør en nuance af dem.

Analysen er struktureret omkring otte overordnede temaer:

Tema 1: Klima og miljø

Tema 2: Krig og konflikt

Tema 3: Demokrati og politik

Tema 4: Økonomi og arbejdsliv

Tema 5: Teknologi

Tema 6: Trivsel

Tema 7: Unge adfærd

Tema 8: Sortsyn

Tema 1: Klima og miljø

Når unge bliver spurgt, hvad der bekymrer dem mest, når de tænker på fremtiden, så går formuleringen 'klima og krig' igen. I det følgende behandles de to temaer særskilt af formidlingsmæssige hensyn. Men det er værd at bemærke, at de to ord optræder sammen i mange besvarelser.

Unge er bekymrede for forskellige ting, når det kommer til klima og miljø. Nogle frygter et klimakollaps, og at klimaet er så skadet, at det er for sent at gøre noget. De bekymrer sig om konsekvenser af klimaforandringer som f.eks. oversvømmelser og ødelæggelse af økosystemer, og de er bekymrede for naturens tilbagegang og biodiversitetskrisen. Andre nævner overbefolkning og mangel på ressourcer. Det fremstår også som en bekymring i sig selv, at ingen ved hvor galt, det kommer til at gå. Derudover er der flere besvarelser, der går på en frustration over manglende politisk vilje og handlegkraft, og at mange lande ikke tager klimakrisen alvorligt. Det fremhæves som urimeligt, at det er de fattige, der skal leve med konsekvenserne af de riges overforbrug.

”Hvordan vi skal undgå totalt klimakollaps. Det føles uundgåeligt og forfærdeligt at tænke på konsekvenserne ved den fremtid.”

”At mange lande i verden ikke tager den grønne omstilling seriøst.”

”Alle de store projekter om at lave flere atomkræftværker og at en hel masse dyr er ved at være uddøde på grund af mennesker.”

”Klimakrisen, vandstanden stiger, naturkatastrofer, krig, sult og vanvittige vejrforhold.”

”At vi ikke lykkes med at tage hånd om planeten og skrue ned for vores forbrug, samt at der fortsat er eller bliver endnu mere krig, mens de rige bliver rigere, og de fattige bliver fattigere – mens det er de fattige, der skal lide de naturlige konsekvenser af de riges overforbrug.”

Tema 2: Krig og konflikt

Der er mange unge, der skriver 'krig', når de bliver spurgt om, hvad der bekymrer dem mest. I de mere uddybede besvarelser kan vi se, at unge bekymrer sig om fremtidige verdenskrige, at Danmark bliver indblandet i krige og brug af atomvåben. Der er også unge, der er bekymrede for en ændret magtdynamik mellem stormagter og krig med Rusland og Kina. Nogle skriver specifikt, at Putin bekymrer dem.

”Krig, er bange for hvilken verden vi sætter børn i.”

”At Putin kan gøre noget ved truslen om at bruge atomvåben.”

”At der starter en stor krig, som Danmark bliver indblandet i.”

”Verdenssituationen, herunder navnlig klimaforandringer og krig i Europa. Rusland (og Kinas) destabilisering af den vestlige verden.”

”Hvis menneskeheden gennem flere århundreder ikke har lært, hvor nytteløs, unødvendig, forfærdelig og ødelæggende krig er, kommer det aldrig til at ske. Jeg er ærligt bange for, der kommer en tredje verdenskrig.”

Tema 3: Demokrati og politik

I besvarelserne er der en del unge, som kobler bekymringer for klima, krig og demokrati. Det er f.eks. formuleret sådan her: "Verden omkring mig – klimakrisen, krig og ødelæggelse, den ekstreme højrefløj, polarisering blandt mennesker..."

Udover klima og krig er de altså bekymrede for demokratiets tilstand, og hvordan det kan være truet af populisme og en polarisering, hvor ekstreme holdninger kommer til at fylde mere. Der er også bekymring for højreradikalisme, racisme og brud på menneskerettigheder. Flere unge peger på misinformation og mediernes negative påvirkning, som noget der bekymrer dem, og som har en negativ påvirkning. Andre fremhæver manglende politisk lederskab og handlekraft, og de påpeger at politikere tænker kortsigtet og mangler mod. Der er en bekymring for, at de ældre generationers indflydelse er for dominerende, at de prioriterer forkert, og at det er ungdommen der skal leve med konsekvenserne.

”At vi er så polariserede i det politiske. At der er så mange unge, der f.eks. stemmer på liberal alliance og er ligeglade med sine medmennesker. Kapitalismen skræmmer mig også meget. At alt skal blive kommodificeret.”

”Mediernes fortællinger, virksomheders og mediernes større og større indflydelse på, hvad vi får i hovedet af reklamer osv. – hvordan det indvirker på os, hvordan de vinder magt over vores hjerne, behov & impulser...”

”At demokratiet kollapse i dele af verden på grund af misinformation.”

”Hvor lidt de politikere, som træffer beslutninger, ved om konsekvenserne ved deres beslutninger for unge og deres fremtid.”

”Det er den ældre generation, der sidder på magten, og som tager beslutninger på vegne af befolkningen generelt. De er ikke villige til de samme ofre og kompromiser, som er nødvendige for at sikre fremtiden.”

Tema 4: Økonomi og arbejdsliv

Når unge bliver spurgt til bekymringer, er der mange, som skriver `økonomi`. De lidt længere besvarelser giver det indtryk, at det er forskellige aspekter ved økonomi, som giver bekymringer. Nogle unge er optagede af økonomien på samfundsniveau, og de nævner inflation, manglen på stabilitet og økonomisk ulighed. Andre unge har mere fokus på egen økonomi, og de bekymrer sig for, om de kan forsørge sig selv, om de får råd til en bolig, og om der vil være prisstigninger, som udhuler deres købekraft.

Der er også unge, der er bekymrede for, om de kan få et job og finde fodfæste på arbejdsmarkedet. Forestillinger om det fremtidige arbejdsliv giver også anledning til bekymringer, og her er der unge, der frygter at være i et hamsterhjul, stress, et meget langt arbejdsliv, om de kan leve op til ansvaret, og om de vil opleve mening og motivation.

”Økonomisk sikkerhed, mangel på familieliv, mangel på spændende/engagerende jobmuligheder og karriere.”

”Kan jeg betale mine regninger, får jeg nogensinde et job.”

”At være lønslave resten af sit liv er en håbløs situation, og at vi bare bliver ved med at skulle betale mere og mere for ting, som er nødvendige, uden at lønnen stiger tilsvarende inflation.”

”At vi lever i et samfund, hvor vi bliver bedt om at arbejde mere i længere tid, hvilket gør, at mange mister motivationen for at arbejde.”

”Hvor svært det er at finde et arbejde, når man er nyuddannet. Når der ikke er nogen, der vil tage en ind, så får man heller ikke erfaringen, som de ønsker, man skal have.”

Tema 5: Teknologi

Når unge bliver spurgt, hvad der gør dem mest bekymrede, når de tænker på fremtiden, er der mange, der skriver `AI` eller `teknologi`. Det er interessant set i lyset af, at teknologi også er noget af det, der gør unge mest håbefulde. De lidt længere besvarelser viser, at det er bekymringer unge både har på egne og andres vegne, og det er nogle forskellige aspekter ved teknologi, som bekymrer dem. Nogle af dem handler om teknologi mere generelt:

- Mennesker mister betydning og bliver erstattet af kunstig intelligens.
- Børn og unge lærer mindre pga. ChatGPT og internettet.
- Tech-giganter har for stor indflydelse.
- Misinformation og hjernevask.
- Afhængighed og overforbrug af skærme, som fører til, at man ikke bruger tid på det rigtige. Derudover er der en række bekymringer, som knytter sig til sociale mediers negative påvirkning:
- Manglende nærvær.
- Mindre empati.
- Sammenligningskultur.
- Negativt selvbillede.
- Jagt på likes og clicks.
- Mobning.

”Sociale medier, specielt Instagram og TikTok. Instagram er perfekt til at ødelægge unges selvværd, og TikTok skal censureres mere.”

”Store tech-giganter har for stor indflydelse på vores adfærd, tanker og trivsel i dag, og jeg er bekymret for, hvordan det skal ende.”

”Børn og unge har adgang til internettet og sociale medier fra en meget ung alder, og bliver udsat for så meget misinformation, at de aldrig får dannet sig et solidt grundlag for, hvordan den virkelige verden hænger sammen.”

”Telefoner, sociale medier mm. Folk bliver hjernevasket af det, og nogle mennesker kan ikke fungere ordentligt og leve et normalt liv pga. det.”

”Også teknologiens fremgang. Lige så vel som det kan hjælpe os, kan det også være med til at ødelægge os, f.eks. AI. Det går så hurtigt og kan snart være ude af vores kontrol.”

Tema 6: Trivsel

Nogle unge er bekymret for deres egen trivsel, hvad der kommer til at ske med dem, og om de kommer til at lægge for meget pres på sig selv. Andre er bekymrede over, at der er så mange unge der mistrives, har dårligt selvværd og føler sig alene. Der er også en mere overordnet bekymring om, hvordan samfundet skal fungere i fremtiden, når der er så mange, der har det skidt, og der er unge, der mangler håb om, at det kan blive anderledes.

I besvarelserne kædes den manglende trivsel sammen med for mange krav og for lidt frihed, uddannelsessystemets opbygning, for meget pres på unge, og et præstationssamfund hvor der ikke er plads til at fejle. Der er også del besvarelser, der kæder mistrivsel sammen med sociale medier og den perfektionskultur, som de mener opstår som følge heraf.

”Vi er i en ond spiral. Stress og depression er en folkesygdom, og vi presser de unge for meget. Det er umuligt at komme ind på arbejdsmarkedet som nyuddannet, og det er umuligt at få hjælp i tide, hvis man bukker under for presset. Vi lever i et sygt land, hvor vi måler al vores succes i karriere og uddannelse. Siden hvornår, er det gået af mode, også at være glad?”

”At perfektionskultur og sociale medier påvirker unge mere og mere.”

”Nutidens unge fejler meget, mange har det dårligt psykisk – det kan vel ikke gå, når de mennesker om 20-30 år er dem, som bærer samfundet.”

”Vores uddannelsessystem, der brænder de unge ned, inden vi overhovedet er i gang med voksenlivet.”

”Det pres, der kommer fra samfundet. Man har en indre dæmon i sig, der siger, at man ikke er dygtig nok.”

Tema 7: Andre unges adfærd

Når unge bliver spurgt til deres bekymringer, er der en del, der nævner andre unges adfærd. Der er en række svar, der på forskellig vis handler om, at unge skal 'tage sig mere sammen'. Det står i kontrast til besvarelserne om at være håbefuld på grund af tiltro til yngre generationer og ønsket om mere åbenhed og diversitet. Men det illustrerer, at unge har forskellige perspektiver på unges adfærd og potentialer.

Det nævnes f.eks., at unge mangler arbejdsmoral, selvdisciplin, passion og drømme, og at mange unge ikke ved, hvad det vil sige at have et arbejde og tjene egne penge. Der er også besvarelser, der handler om øget individualisering, og her beskrives det f.eks., at unge er egocentrerede, ikke tager ansvar for andre, og at de er ligeglade med samfundet og verden.

I nogle besvarelser kædes tendensen til individualisering sammen med den omfattende brug af skærme og mangel på opdragelse. Flere nævner opdragelse af børn, som noget der bekymrer dem, og de peger f.eks. på, at børn bruger for meget tid på teknologi og møder for lidt modstand. Derudover er der bekymringer, der går på unges drukkultur og brug af rusmidler.

Der er en række besvarelser, der handler om unges måde at indgå i dialog med andre. Flere unge nævner, at de oplever, at andre unge er blevet for fintfølede og bliver for let krænkede. De synes, at hensynet til andre har taget overhånd, og at det er for svært at finde ud af, hvad man må og kan sige. Der er også unge, som er bekymrede for vores evne til at håndtere uenigheder,

skabe plads til forskelligheder og sætte os i hinandens sted.

”At min generation er så egocentreret (hvilket jeg også selv er). Tror virkelig ikke, det er sundt for vores relationer til hinanden.”

”At folk ikke tænker på karriere, de tænker på fest, alkohol og sex og det er et stort problem. Mange unge har ikke store passioner eller drømme mere, de tager bare tingene, som det kommer, og det bekymrer mig.”

”At der er så mange unge, der f.eks. ikke ved, hvad det vil sige at have et arbejde og tjene sine egne penge. Curling-tendensen er blevet for stor, og rigtig mange går i oprør, protesterer og råber op, uden egentlig at vide hvad de råber op omkring.”

”Vi er blevet meget nemme at fornærme. Jeg synes, det kan være svært at navigere i en verden, hvor en uskyldig kommentar, f.eks. en observation som ikke er ment racistisk eller nedladende, opfattes sådan. Det er svært at vurdere, hvad der er ok at sige nogle gange.”

”Hvor følsomme og skrøbelige den nye generation er, blot fordi andre folk har en anden holdning, end den de selv har.”

Tema 8: Sortsyn

Der er besvarelser, der tyder på, at nogle unge er meget bekymrede, når det gælder fremtiden, og deres svar afspejler nærmest en form for sortsyn. Svarene er kendetegnet ved, at de er bekymrede for flere komplekse dagsordener samtidig, og de ser et samfund og en verden i tilbagegang.

”Det er svært at være håbefuld, når både freden i verden, politikken i Danmark, velfærdsstaten er ved at bryde sammen.”

”At der ikke mange år tilbage på jorden, og vi vil alle dø uden at kunne se vores børn blive voksne.”

”Der er mange ting: Krig i Europa og resten af verden, Klimaforandringerne, Biodiversitetskrisen, stigende vandstand, stigende temperaturer, forringet fertilitet, at vi snart ikke længere har rent drikkevand, døde fisk i alle vores hav, åer og vandløb og (miljø), boligkrise, ældrekrise, Jordens undergang: MILJØ.”

”Synes ikke, der er en specifik ting at være håbefuld for. I virkeligheden er der på nationale og internationale scener store kriser og konflikter samt tiltag, der gør det svært at starte med at opbygge en tilværelse. Hvad der gør mig håbefuld, er forventningen om, at det på et tidspunkt stopper; at det for et kort øjeblik kan glemmes i selskab med nære relationer eller ved at engagere sig i noget.”

”Jeg har ikke særlig meget håb for fremtiden. Jeg er bange for krig i verden, den mistrivsel, der er i samfundet, og jeg er bange for, at det offentlige system en dag er skåret så meget ind til benet, at socialt udsatte må klare sig selv. (Mere end de gør nu).”

Del 5: Unges forslag til initiativer

Del 5:

Unge forslag til initiativer

Initiativer om et fremtidsorienteret uddannelsessystem

Den kvantitative analyse viser, at 18 % af de adspurgte unge ønsker sig et alsidigt uddannelsessystem, der er mere moderne, tilgængeligt og rummeligt.

I svarene fremhæver unge nogle af de forhold, som de ser som uhensigtsmæssige, og de kommer med forslag til ændringer. Deres input kredser om syv overordnede temaer

Tema 1: Gentænkning af uddannelsessystemet

Tema 2: Undervisningens indhold

Tema 3: Struktur og valgfrihed

Tema 4: Valg af uddannelse og job

Tema 5: Adgang til uddannelser

Tema 6: Mindre pres og mere støtte

Tema 7: Uddannelse og status

Tema 1: Gentænkning af uddannelsessystemet

Unge drømmer om et uddannelsessystem, der giver lyst til at lære, og hvor underviserne er forstående. Der skal være mere fællesskab, og der skal være plads til at tilgodese alle slags børn og unge. Unge har et stærkt ønske om at gentænke og modernisere uddannelserne, så de fungerer på andre præmisser, retter sig mere mod fremtiden.

”Der er brug for en helt ny måde at tænke ‘skole’ på. Skolerne og undervisningen nu er forældede.”

”Et mere inkluderende uddannelsessystem, hvor det handler om at finde sine styrker, frem for at alle skal måles, vejes og stemples ud fra ét fastlagt sæt succeskriterier.”

”Lav om på skolesystemet, så det giver mening for nutiden. Drop den der ‘factory-worker’ tilgang man har taget.”

”Bedre pædagogisk træning for undervisere. Det skal være grundlagt på respekt for eleverne, så lærere kan give unge mere tålmodighed og sætte trygge rammer. Særligt folkeskole- og gymnasielærere bør behandle børn/unge bedre. De skal møde eleverne, hvor de er, så eleverne kan udvikle sig i stedet for at føle sig straffet for ikke at leve op til kravene.”

”Ændre skolesystemet, fokusere mere på mennesket bag end karakteren. Mere tid til bevægelse og leg fra de starter i skole.”

Tema 2: Undervisningens indhold

Et væsentligt element i at gentænke uddannelsessystemet er at ændre på undervisningens indhold. Her efterspørger unge især, at praktiske fag og elementer kommer til at fylde mere i undervisningen, og de vil gerne undervises i et mere relevant og nutidigt indhold. Derudover er der en del forslag, der går på at undervise mere i privatøkonomi, så alle unge får bedre forudsætninger på det område. Der er også forslag, der går på opprioritering af specifikke emner som f.eks. psykisk velvære og selvindsigt, klima og miljø, kildekritik, digitalisering og madlavning.

”Allerede tidligt lære dem om afhængigheder og alle dens former (sociale medier, mad, alkohol, cigaretter osv). Og give en bedre ide om præcis hvad det er, der gør det.”

”Et fag i skolen der beskæftiger sig med emnet mental sundhed således at man tidligere interverner og kan nå at give de unge ordentlig information og guidning.”

”Mere fokus på miljø, bæredygtighed, hvad vil det sige at være en god samfundsborger o.l. Alle-rede i folkeskolen.”

”Privatøkonomi på skoleskemaet – for mange unge starter deres voksenliv med dårlig økonomi, fordi de ikke ved noget om det.”

”Et pensum som inkluderer, hvordan man udfører basale ting, såsom skat, lån og hvordan man kæmper en juridisk kamp, f. eks mod et forsikrings-selskab. Der er mange som ikke har forældre til at kunne lære dem disse ting, og mange opgiver kampene, fordi de ikke har ressourcerne til det.”

Tema 3: Struktur og valgfrihed

Der er flere forslag, der omhandler strukturen i uddannelsessystemet. Der er blandt andet flere unge, der foreslår kortere skoledage i folkeskolen og mulighed for at møde senere. Derudover har unge forskellige perspektiver på valgfrihed og frihed i uddannelsessystemet. Nogle unge betoner muligheden for at kunne vælge mere frit mellem uddannelser og indhold, så det kan blive mere skræddersyet til den enkelte unges behov. Andre skriver specifikt, at der skal være færre valgmuligheder, da det kan virke overvældende, og det at tage et valg kan være svært.

”Kortere skoledage, så børn og unge ikke også skal have en byrde på sig. Det er nok, at vi smadrer hinanden socialt, men hvis skolen også smadrer os, så er det jo klart, at depression stiger og stiger hos unge.”

”Mulighed for at uddanne sig i eget tempo.”

”Mere frihed i uddannelsessystemet.”

”At gøre det gymnasiale pensum mere fokuseret i hvad eleven interesserer sig i, og mindre hårdt i hvad eleven ikke gør. F.eks. burde en elev ikke have et svært pensum inden for kemi, når eleven har valgt musik som linjefag. Der burde ikke være så svært et obligatorisk pensum.”

”Mindre pres og færre valg.”

Tema 4: Valg af uddannelse og job

En del forslag handler om, hvordan unge kan finde deres vej til uddannelse og job, og hvordan de bedst kan støttes heri. Unge efterspørger bedre muligheder for at afprøve forskellige jobs og uddannelser, så de kan blive mere afklarede om, hvad de gerne vil.

Derudover kunne de tænke sig mere studievejledning, hvor de får hjælp til at forstå uddannelsessystemet og udforske deres fremtidsmuligheder. Der er også flere forslag, som går på at åbne unges horisont lidt op og gøre det mere attraktivt at vælge en erhvervsuddannelse. Unge er desuden optagede af at mindske presset for at vælge uddannelse og komme hurtigt igennem, og de kunne tænke sig en øget accept af, at det er ok at vælge om og ikke finde den rigtige uddannelse i første forsøg.

”Gør det mere attraktivt for folk at lave noget andet end at tage en almen stx. Stx er godt, hvis man kan finde ud af at gå i skole, men det er der mange der ikke kan, hvorefter de kommer ud med 4 i snit og lever sabbatliv efterfølgende uden rigtigt at have et formål.”

”Give dem en måned ude i håndværkerfag så de kunne se det fra en håndværkers perspektiv og eventuelt få flere håndværkere på den måde.”

”Være med til at ændre synet på, at det skal være okay at droppe ud af en uddannelse og starte på noget nyt, hvis man finder ud af, at det ikke er en. Så det er okay ikke altid at ramme rigtigt første gang.”

”Mere” brobygning fra folkeskolen til forskellige jobs, så der er færre unge som ikke ved hvad de vil.”

”Skab et bedre uddannelsessystem, hvor man kan give plads til at forsøge sig med forskellige ting uden at blive presset til noget, så man har en chance for at finde det man ville.”

Tema 5: Adgang til uddannelser

Nogle forslag kredser på forskellig vis om adgang til uddannelser. Der peges på, at alle skal have ret til at tage en uddannelse, og at det skal være lettere at komme ind på drømmeuddannelsen. Flere nævner, at der bør være mere fokus på, hvad den enkelte har lyst til og mindre på, hvad der er brug for i samfundet. Derudover er der flere, der foreslår at droppe karakterkrav som optagelseskriterie for at komme ind på uddannelser.

”Fjerne forventningspresset på uddannelser og lave optagelsesprøver i stedet for karaktergennemsnit. Så hvis man ikke kan lide et fag, så er det ikke en stopklods for en.”

”Droppe snit til uddannelser og større fokus på kunnen og kreative evner eller sociale evner.”

”At karakter ikke bestemmer, hvilken uddannelse de har adgang til, samt også længere beslutningstid ift. uddannelse.”

”Alle skal kunne komme ind på deres drømmeuddannelse.”

”At man tog mere initiativ til, at alle har mulighed for at få et job, og at man måtte prøve at tage den uddannelse man vil have.”

Tema 6: Mindre pres og mere støtte

Flere besvarelser går på, at der er for meget pres og for mange krav i uddannelsessystemet. Det hænger dels sammen med en oplevelse af pres i

hverdagen, herunder udfordringer med at få økonomien til at hænge sammen, og dels med et pres der opstår som følge af karaktergivning. Her foreslår nogle unge at karakterer afskaffes, og andre efterspørger mere hjælp til eksaminer og undervejs på uddannelsen.

”Det er pissehårdt at være ung og under uddannelse, fordi man hele tiden skal måles og vejes i skolen, men det er ikke det vigtigste i livet.”

”Noget der understøtter unges lyst til at lære og udforske, som ikke er motiveret af udefrakommende faktorer (karakterer, anerkendelse mm.).”

”At der kom bedre muligheder og støtte i gymnasier, når man lider af noget psykisk. Det bliver ikke bedre af bare at få advarsler og dårlige karakterer.”

”At alle unge skal hjælpes bedre igennem valg og gennemførelse af en ungdomsuddannelse.”

Hvis jeg havde vidst hvordan det ville være at gå på den uddannelse, jeg har valgt, ville jeg have valgt en anden uddannelse.”

”Et omfattende mentorprogram der forbinder unge med erfarne og inspirerende mentorer fra forskellige fagområder og livsveje.”

Tema 7: Uddannelse og status

Flere unge skriver om den status, som uddannelse har i samfundet, men de ser det fra forskellige perspektiver. Det ene går på, at det skal gøres mere attraktivt at tage en uddannelse, og at betydningen af social baggrund skal mindskes. Det andet går på, at der skal være mindre pres for at tage en uddannelse, og at man også skal kunne føle sig god nok, hvis man hellere vil arbejde, eller man står uden for uddannelse og job. Det nævnes f.eks., at ikke alle skal være noget stort, og at det er helt ok.

”Stoppe ideen om at lange uddannelser er mere værd end lyst til at arbejde.”

”Gøre det mere attraktivt og tiltalende at tage en uddannelse.”

”Sætte mere fokus på, at arbejde og uddannelse ikke er alt, og at man har tid og lov til at opleve ting, inden man giver sig ud i dette – plus at der er andre veje at gå end at sidde på skolebænken for at kunne få et godt arbejde og et godt liv.”

”Have fokus i folkeskolen på at der er en plads til alle, uanset om man bliver akademiker eller kassemedarbejder. Der er brug for alle for at få samfundet til at køre rundt.”

”Dette er nok mere rettet på folk der, ligesom mig, har en førtidspension eller lign. Men at det er okay at man ikke har et job. Man er ikke mindre værd, fordi man ikke har et job eller en uddannelse, pga. ens fysiske eller psykiske tilstand.”

”Mindre krav til uddannelse, herunder flere jobstillinger der kan opnås ved praktik.”

Initiativer om trivsel, skærm og fællesskaber

Den kvantitative analyse viser, at 11% af unge fremhæver initiativer, der kan få unge væk fra skærmen til fordel for at indgå i fællesskaber, og 8 % efterspørger bedre hjælp til at håndtere mental mistrivsel.

I den kvalitative analyse af data kan vi se, at unge er optagede af psykisk trivsel samt unges indstilling og adfærd. Deres besvarelser kan på nogle områder kobles til deres input omkring fællesskaber og skærm, så i denne delanalyse præsenteres disse fire temaer sammen.

Tema 1: Unges indstilling og adfærd

Der er en række besvarelser, der kredser om unges indstilling til livet og deres adfærd. Disse input har ikke karakter af egentlige initiativer, men peger mere i retning af, at nogle unge ønsker sig, at andre unge opfører sig på en anden måde, eller at de

går til livet med en anden tilgang. De ser måske et behov for initiativer, der understøtter disse forandringer.

Der er en række besvarelser, der kredser om, at unge skal blive bedre til at nyde livet, tager det med et gran salt og holder fokus på det, der betyder noget. Derudover efterspørger initiativer, som giver unge håb og får dem til at se tingene fra andres perspektiv. Der er også input, der går på, at unge ikke skal have så høje forventninger og ikke tænke så meget over, hvad andre mener og tænker. Derudover er der unge, der efterspørger mere disciplin, og at andre unge overholder regler og gør sig mere umage i skolen.

”At folk skulle lade være med at blive så nemt krænkede, man skal kunne sige, hvad man har lyst og lave sjov med folk, uden de begynder at pive over det mindste.”

”Jeg håber, at vi fremadrettet får en fremtid med mere autoritet, så vi kan få respekten tilbage i skoler og institutioner. Vi har lært, at vi kan slippe afsted med hvad som helst.”

”Hjælpe dem med at forstå at der ikke er lige så meget galt med dem, som de tror, og vise dem, at der er et alt for stort pres på dem til at blive et eller andet stort.”

”Gør en forskel for andre, dyrk dine interesser, gå mindre op i dig selv. Gør hvad du syntes er ret for DIT liv, og ikke hvad alle andre siger du skal, i sidste ende så er det dit liv, og det er kun dig, der kan styre, hvordan dit liv skal gå.”

”Noget med at kunne sætte sig i andres sted og se tingene fra forskellige perspektiver uden at blive fornærmet.”

Tema 2: Mental trivsel

Undersøgelsen viser, at unge generelt er optagede af mental trivsel, og de har forskellige perspektiver på, hvad man kan gøre for at styrke den mentale

trivsel. Når man ser på tværs af deres forslag, er der to overordnede og potentielt modstridende spor, der tegner sig.

Mere hjælp og støtte

Unge efterspørger, at der kommer mere fokus på mentalt helbred, og at der sættes handling bag de mange ord. De ønsker en tidligere indsats for at hjælpe unge, inden det går galt, og de foreslår, at der gives gratis psykologhjælp og sikres kortere ventetid. Derudover er der en række forslag, der handler om at sikre bedre psykiatri og mere støtte i psykiatrien.

Skift i fokus og forventninger

Unge peger på, at der er brug for at skifte perspektiv, så unge indser, at der måske ikke er så meget galt med dem, som de selv tror. De efterspørger, at der skabes en øget bevidsthed om, at livet går op og ned for de fleste, og de kunne tænke sig, at unge bliver støttet i at tro på sig selv, finde det de brænder for og udforske det.

”100% gratis psykologhjælp uden ventetid, jeg synes det er så vigtigt, at vi kommer den mentale sundhedskrise til livs, det er et af de største problemer lige nu.”

”Der kommer altid til at være modgang. Lær at leve med det og kæmp for hvad du gerne vil have.”

”En mere bred fortælling om, at det er meget få personer, hvor alt altid bare har virket for dem.”

”Give den mulighed for at finde en ting de brænder for og udforske denne. Vise dem at de har en funktion i samfundet.”

”Hjælpe unge fra en tidlig alder før det går galt, give dem støtte i deres problemer og give dem et frirum.”

Tema 3: Brug af skærm og sociale medier

En væsentlig andel af unge er optagede af mindre brugen af skærm, og formuleringerne; ”mindre skærm”, ”forbyd tiktok!” og ”færre sociale medier” går igen i deres besvarelser. Unge er bekymrende for, hvad skærmbrug gør ved dem selv, dem der er yngre og de sociale fællesskaber. De kommer med en række perspektiver på den negative betydning af skærmbrug og sociale medier, og de foreslår en række initiativer:

- Mobilfri skole.
- Ugedag uden telefon og sociale medier f.eks. søndag.
- Statsregulering af sociale medier f.eks. regler for promovning og transparens om brug af filtre.
- Flere mobilfri aktiviteter og mulighed for at møde nye mennesker uden en skærm er involveret.
- Opfordre alle forældre til at forhindre deres børns adgang til smartphones og internettet generelt, indtil de når en bestemt alder.
- Fjern alle korte videoer på tiktok, snapchat spotlight, instagram reels, da det tager tid og hjernekapacitet.
- Grænse for, hvor meget man må være på sociale medier om dagen.

”Synes hele SoMe-drejningen kan blive lidt kvalmende en gang imellem, med hvor meget folk skal dyrke sig selv.”

”Mere liv udenfor skærmen og sociale medier. Tror unge er blevet mere selviske efter voldsom brug af sociale medier.”

”Flere pædagoger... der skal flere mennesker til at støtte og guide de unge i deres hverdag. Vi må jo indse at SoMe er kommet for at blive. Men det skaber så mange identitetsproblemer for de unge... og her skal der være mere støtte til at snakke med de unge om de problemer, der kan findes.”

”Stop med at bruge mobiler, når du er sammen med folk.”

Tema 4: Måden man er sammen på

En del forslag handler om, hvordan man er sammen. Unge ønsker sig mere fællesskab, nærvær og sammenhold, og de efterspørger bedre ungdomsmiljøer i byerne og flere fritidsklubber med sport og andet. Fællesskaberne ses som et alternativ til skærmtid, et middel mod ensomhed og en måde at opnå mening i livet. Unge ønsker sig fællesskaber hvor de:

- Gør noget sammen med andre.
- Mødes om et fælles tredje.
- Gør noget godt for andre.
- Kan sparre med og spejle sig i hinanden.

”Skabe muligheder for at unge kan mødes og skabe positive forandringer. Initiativer hvor unge tvinges til at interagere og komme hinanden ved hvor det fælles tredje f.eks. kan være noget, der desuden gavner andre. Derigennem sikre mere stabile relationer og følelsen af meningsfuldhed.”

”At unge må søge at hjælpe andre – være noget for et fællesskab. I stedet for at fokusere på sig selv.”

”Sociale grupper, så tiktok ikke er vores eneste kilde til viden. Så vi ved, at andre unge har oplevet samme ting som os.”

”Læg telefonen og kom ud af værelset med venner, frisk luft, viden og oplevelser.”

”Jeg tror, jeg ville indføre samtalesteder. Et rum hvor man kunne få noget at drikke (ingen alkohol) men kaffe, te, kakao og sodavand, og så ville man kunne sidde der og snakke sammen. Det ville ikke være tilladt at have sin mobil fremme. Men så man mærkede nærværet fra andre mennesker.”

Initiativer om prioriteringer i samfundet

Den kvantitative analyse viser, at 7% af de initiativer som unge foreslår, handler om mere ambitiøse kli-

malove og støtte til bæredygtige tiltag. Derudover er der yderligere 7% af initiativerne, som omhandler arbejdsmarkedet samt økonomisk tryghed og viden. Den kvalitative analyse går tættere på disse tre temaer, og introducerer yderligere to

Tema 1: Klima og miljø

Tema 2: Økonomi og bolig

Tema 3: Arbejdsmarked

Tema 4: Unges indflydelse

Tema 5: Rusmidler

Tema 1: Klima og miljø

Formuleringerne ”bedre klima”, ”red klimaet” og ”mindre CO2” går igen i unges besvarelser, og de indikerer, at nogle unge mener, at der bør gøres noget på området, men at de ikke vil/ kan tage stilling til, hvad det skal være. Andre unge kommer med konkrete forslag til initiativer som f.eks.:

- Strammere lovgivning.
- Dyrere flyrejser.
- Mindre kød i butikker og at gøre vegetariske alternativer billigere og mere attraktive.
- Prioritering af naturområder.
- Byggeri og byplanlægning, som hjælper den grønne omstilling på vej.
- Tænke atomkraft ind som en del af løsningen.
- Lære mere om klima og upcycling i skolen.

Derudover er der en række forslag, som specifikt retter sig mod transportområdet, og hvor unge efterspørger, hurtigere udfasning af benziner, bedre offentlig transport, færre veje og biler i byerne, så der bliver plads til boliger og grønne områder samt begrænsning af privatbilisme f.eks. via bilfrie søndage.

”En mere aggressiv klimapolitik, som virksomhederne måtte rette sig ind efter.”

”Politikere får fingrene ud og gør noget reelt for klimaet ex. CO2-afgift for landbruget.”

”Lave en konkret klimahandlingsplan på globalt niveau, som faktisk omfavner problemet.”

”Et nyt fag i skolen/gymnasiet som handler om bæredygtighed, klimabevidsthed og løsninger.”

”Fortsat igangsætte miljøvenlige initiativer. Gøre folk opmærksom på skaden ved fast fashion og netbutikker såsom Temu, Shein og andre afarter (evt. i folkeskolen).”

Tema 2: Økonomi og bolig

Besvarelsener tyder på, at overvejelser omkring bolig og økonomi fylder en del for nogle unge, og forslag relateret til SU går igen.

Unge efterspørger højere SU, og de vil gerne være sikre på at have nok SU til hele deres uddannelse, også selv om de bliver lidt forsinkede eller får brug for at vælge om. Der er også en række forslag, der går på en lettere adgang til boligmarkedet f.eks. via bedre lånemuligheder til køb af bolig eller ved at etablere flere studieboliger tæt på uddannelsesstederne, der er til at betale på en SU. Der er også forslag om at kunne få gratis hjælp til privatøkonomi.

”Skattefri ungdom.”

”Økonomiske hjælpemidler så folk hurtigere kunne få fast bolig, som derved kunne medføre stigning i mængden af yngre forældre og derfor flere børn, så vi balancerer befolkningspyramiden.”

”Lige nu ville det være at lade SU'en være, så unge ikke får stress under uddannelse, fordi de ikke kan tage et ekstra semester uden at komme i økonomisk knibe.”

”At man beholder det sjette SU-år til universitetsuddannelser. Der skal være plads til at være i tvivl og at vælge om, i en verden hvor det virker som om, alle muligheder står åbne. At være økonomisk stresset, allerede inden man bliver 20, er ikke godt nok.”

”Længere løbetid på fastforrentede realkreditlån med henblik på at give lettere adgang til boligmarkedet for unge.”

Tema 3: Arbejdsmarked

Nogle forslag omhandler unges overgang til arbejdsmarkedet, og det arbejdsliv de ønsker sig. De efterspørger job, der er specifikt målrettet til unge og nyuddannede, og de ønsker sig et arbejdsliv med fleksibilitet, en god work-life balance og en oplevelse af at kunne klare de opgaver de får.

”Gode arbejdsvilkår og arbejdsmiljø.”

”30 timers arbejdsuge med fuld 37 timers løn (gerne finansieret af lavere overenskomst-løn-vækst for årene frem).”

”At der blev skabt bedre vilkår ude på arbejdsmarkedet. På den måde tror jeg, unge ikke ville være så nervøse for, om de kan klare arbejdslivet.”

”At give mulighed for at have en god work-life balance.”

”Stop nedskæringerne på videregående uddannelser, giv unge nemmere mulighed for at låne til køb af hus og tilbyd flere stillinger henvendt nyuddannede i stedet for arbejdere med minimum 3 års erfaring.”

Tema 4: Unges indflydelse

En række forslag kredser om unges muligheder for at få indflydelse i samfundet, og hvordan de kan gøre deres stemme gældende i et samfund, hvor der kommer flere ældre.

Det bliver fremhævet, at politikerne bør lytte mere til unge, og samfundet bør i højere grad indrettes efter unges ønsker og prioriteringer, f.eks. når det gælder klima og SU. Flere forslag kredser om at oprette nationale og lokale ungeråd, som politikerne skal lytte til. Det er også et perspektiv,

at unge skal blive mere bevidste om den magt, og de muligheder de allerede har – og blive bedre til at bruge dem.

”At unge mennesker i større grad blev taget seriøst i beslutningsprocesserne. På trods af at mange unge i en eller anden grad engagerer sig inden for politik, har vi en forholdsvis lille indflydelse. Hertil spiller de demografiske forhold en stor rolle.”

”At unge ikke skal indrette sig efter samfundet, men at samfundet indrettes efter unge. I hvert fald bare den del, der berør dem.”

”Ungdommen har i længere tid gjort opmærksom på i særdeleshed klimaet, men der er knapt sket noget på trods af, at det er vores og vores børns fremtid, der i størst grad er påvirket af, hvordan vi handler og løser problemerne nu.”

”Måske oprettelse af et ungeråd, som kunne præsentere de problemstillinger, der bekymrer de unge mest og komme med løsningsforslag. Dette råd skulle Folketinget så forholde sig til, ligesom f.eks. klimarådet.”

”En objektiv organisation, der oplyste unge om politik og sørger for, at alle f.eks. ved, hvad EU er, og hvordan politik basalt set fungerer.”

Tema 5: Rusmidler

Andre forslag omhandler unges brug af rusmidler. Mens der er enkelte unge, der foreslår ”fri hash,” så er der en større gruppe af forslag, der handler om at begrænse unges brug af stoffer, alkohol, tobak og snus. Forslagene går primært på regulering af adgang til rusmidler men også på mere oplysning til unge.

”Flere afgifter på alkohol og nikotin.”

”Gøre tobaksprodukter ulovlige for unge.”

”Skabe MEGET MERE alvor i alkohol-køb. Det skal være fuldstændigt umuligt for unge under 18 at købe alkohol. Hvad deres forældre køber dem, kan man ikke kontrollere, men i butikkerne!”

”At folk ikke kun var sammen omkring alkohol.”

”Vi har foredrag i skolen (sex i uge 6), måske man kan lave noget af det samme men med alkohol og nikotin.”

**Udgivet i september 2024 af Tuborgfondet.
Data er indsamlet af Nordstat i foråret 2024.**

Om Tuborgfondet

Tuborgfondet blev stiftet af Tuborgs Bryggerier d. 9. februar 1931 i anledningen af 40-årsdagen for etableringen af De forenede Bryggerier A/S. Fra den 1. oktober 1991 af har fondet været en del af den erhvervsdrivende fond Carlsbergfondet, der er hovedaktionær i verdens tredjestørste bryggeri Carlsberg A/S.

Siden dets grundlæggelse har Tuborgfondet støttet større og mindre initiativer og aktiviteter fordelt over hele landet til gavn for samfundet og særligt til støtte for dansk erhvervsliv. Således har mange dele af det danske samfund fået glæde af midler fra Tuborgfondet, som til hver en tid har haft de aktuelle samfundsmæssige udfordringer og muligheder for øje.

Tuborgfondets formål er i dag at skænke muligheder for, at unge i fællesskab kan skabe en bæredygtig og håbefuldst fremtid. Med unge refereres til målgruppen 16-30-årige. For Tuborgfondet spiller unge en afgørende rolle i videreudviklingen af det demokratiske samfund og i at sikre erhvervslivet tilføje af nye ideer og dugfrisk viden. Derfor er det Tuborgfondets vision at bidrage til, at flere unge opfylder deres drømme, dannes til arbejdslivet og får indflydelse i samfundet.

Tuborgfondet uddeler bevillinger for cirka 70-90 mio. kroner hvert år inden for fire hovedindsatsområder: Arbejdsmarked, demokrati, entreprenørskab og kreative erhverv. Tuborgfondet opererer med forskellige samarbejder og støttepuljer, herunder Drømmepuljen, hvorfra man kan modtage op til 100.000 kr. og Projektstøtte, som henviser til bevillinger på over 100.000 kroner til større projekter.

I Tuborgfondets arbejde tilstræbes at skabe størst mulig værdi for unge gennem nøje udvalgte projekter samt hurtig og effektiv behandling af bevillingsansøgninger. Derudover skal projekterne gerne leve op til de strategiske principper om: Ungeinddragelse, mangfoldighed, frivillighed og bæredygtighed.